

Stay home, stay safe?

Onderzoek naar de omvang, aard en ernst van huiselijk geweld tijdens de Coronacrisis

MAART 2021

Factsheet Meldingen | Flevoland

Als gevolg van de wereldwijde uitbraak van het COVID-19-virus heeft Nederland sinds medio maart 2020 te maken met landelijke en regionale maatregelen die de verspreiding van het virus moeten tegengaan. De beperkende maatregelen, de mogelijke financiële consequenties hiervan en de angst voor het virus kunnen oplopende spanningen in huishoudens tot gevolg hebben, en daarmee de kans op huiselijk geweld vergroten. Met behulp van financiële steun van ZonMw¹ doet het NSCR onderzoek naar de omvang, aard en ernst van huiselijk geweld-meldingen. Meer informatie over het onderzoek staat op <https://nscr.nl/stay-home-stay-safe>.

Bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling kan zowel een *burger*² als een *professional*³ een melding⁴ maken bij Veilig Thuis⁵. Het is mogelijk dat meerdere personen, bijvoorbeeld een wijkagent en een buurtbewoner, een melding maken van dezelfde vermoedelijke situatie (lees: casus) van huiselijk geweld. In deze factsheet zijn gegevens van alle unieke casussen onderzocht die bij Veilig Thuis-regio Flevoland in 2019 en 2020 zijn geregistreerd. Er wordt specifiek ingegaan op *het aantal geregistreeerde casussen* en *de aard van het huiselijk geweld dat vermoedelijk heeft plaatsgevonden*, waarbij wordt gekeken of er ten opzichte van 2019 verschillen bestaan tussen de verschillende vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling, per periode⁶ van de getroffen COVID-19-maatregelen. Meer lezen? De Monitor Huiselijk geweld in Coronatijd geeft een uitgebreide weergave van de resultaten in de regio Flevoland.

¹ ZonMw is de Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie. Zie voor meer informatie: <https://www.zonmw.nl/nl/>.

² Dit kunnen burgers zijn die direct betrokken zijn in een huiselijk geweld situatie (zoals slachtoffers, plegers of omstanders) of omstanders zijn die van de situatie getuigen zijn (zoals familieleden, burens of andere bekenden).

³ Voor professionals geldt sinds 1 januari 2019 dat het een professionele norm is geworden om een melding bij Veilig Thuis te doen wanneer er vermoedens van acute en structurele onveiligheid bestaan. Zie voor meer informatie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>.

⁴ Wanneer de contactlegger en een medewerker van Veilig Thuis tot de conclusie komt dat een situatie lastig is, kan de contactlegger ervoor kiezen om een melding van het vermoedelijke huiselijk geweld te maken.

⁵ Veilig Thuis is er voor iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld. Elke regio heeft zijn eigen Veilig Thuis-organisatie. Zie voor meer informatie: <https://veiligthuis.nl/>.

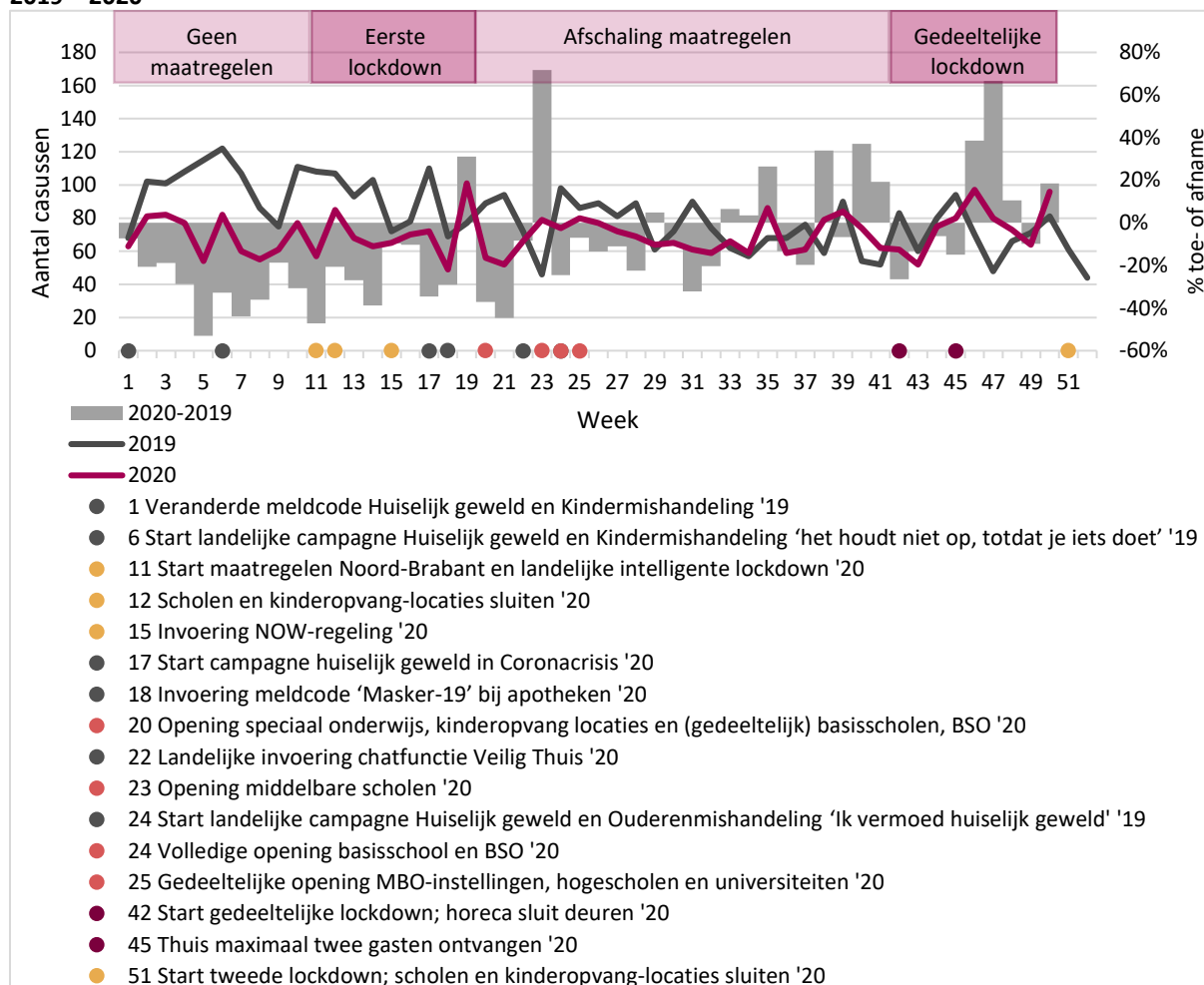
⁶ Er zijn vier periodes van de COVID-19-crisis geïdentificeerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen geen maatregelen (week 1 – 10), eerste lockdown uit maart 2020 (week 11 – 19), afschaling maatregelen na half mei 2020 (week 20 – 41) en gedeeltelijke lockdown vanaf oktober 2020 (42 – 50).

De belangrijkste bevindingen

Huiselijk geweld-casussen per week

In de regio Flevoland zijn in 2019 minimaal 1 en maximaal 14 meldingen per casus gedaan, met een gemiddelde van 1,51 meldingen per casus. In 2020 werden minimaal 1 en maximaal 11 meldingen per casus gedaan, met een gemiddelde van 1,32 meldingen per casus. Het wekelijkse aantal casussen geeft een beeld van de omvang van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio Flevoland. In figuur 1⁷ wordt het aantal *casussen* per week in 2019 en 2020 weergegeven (de rode en zwarte lijn), alsmede de percentuele toe- of afname van het wekelijkse aantal *casussen* in 2020 ten opzichte van diezelfde weken in 2019 (de grijze balken)⁸.

Figuur 1. Absoluut aantal casussen en percentuele toe- of afname van het aantal casussen per week 2019 – 2020

* 2019: N = 4197; 2020: N = 3504 (t/m week 50).

In de periodes met vergelijkbare maatregelen wordt een relatieve trend zichtbaar. Ten eerste is aan het begin van 2019 het aantal casussen relatief hoog, rond de veranderde meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling en de landelijke campagne Huiselijk geweld en Kindermishandeling.

⁷ In de figuur is een tijdlijn verwerkt. De grijze bolletjes representeren veranderingen in het werkveld, de gele bolletjes betreffen de getroffen maatregelen en de roze bolletjes hebben betrekking op de afschaling van de maatregelen. De roze vlakken representeren de verschillende fases van de getroffen COVID-19 maatregelen die zijn geïdentificeerd.

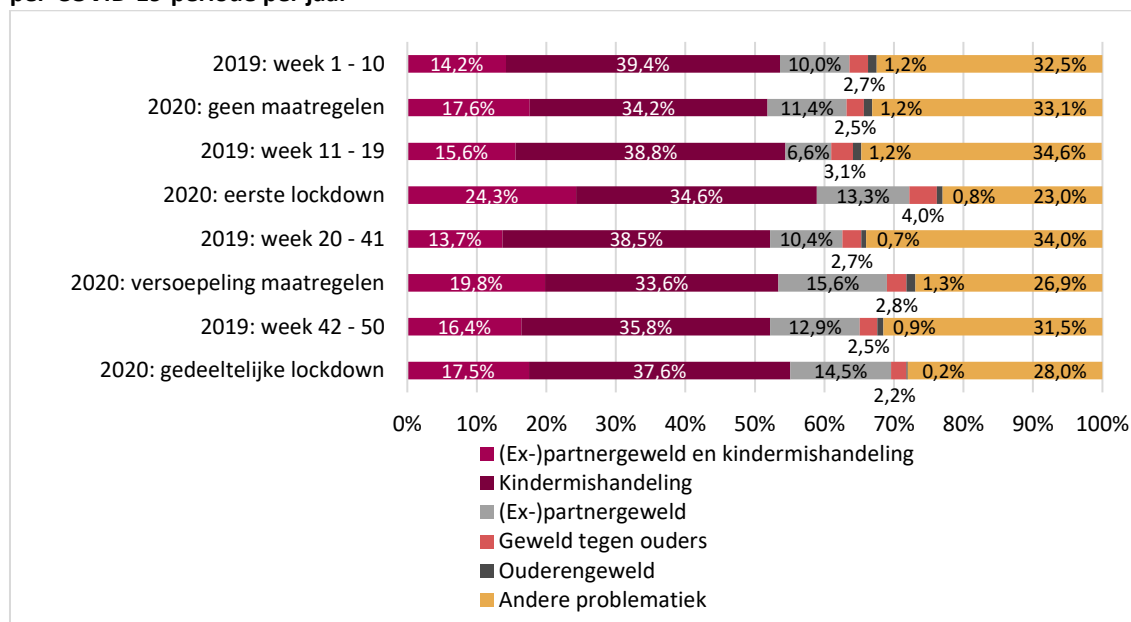
⁸ Voor 2020 zijn alle casussen en meldingen t/m week 50 verwerkt.

Ten opzichte van 2019 zijn in de weken voorafgaand, tijdens en na de eerste lockdown over het algemeen minder casussen geregistreerd. Het aantal casussen is in totaal met respectievelijk 30 procent, 23 procent en 8 procent afgenomen. Tijdens de gedeeltelijke lockdown, die werd ingevoerd in week 42, zijn er juist meer toenames zichtbaar in de geregistreerde huiselijk geweld-casussen ten opzichte van 2019. In deze periode is het aantal casussen met 4 procent toegenomen.

De vermoedelijke aard van huiselijk geweld en kindermishandeling

Figuur 2 geeft de verhouding van de verschillende vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling in 2019 en 2020 weer, per periode van de COVID-19-maatregelen. Deze vallen onder zes verschillende typen huiselijk geweld en kindermishandeling⁹. (Ex-)partnergeweld en kindermishandeling is als één categorie beschouwd wanneer dit samen in een casus voorkwam. Bijvoorbeeld als er in een casus sprake is van (ex-) partnergeweld en kinderen hiervan getuigen zijn. De andere categorieën betreffen kindermishandeling, (ex-)partnergeweld, geweld tegen ouders (onder 65 jaar), ouderengeweld (boven 65 jaar) en andere problematiek¹⁰.

Figuur 2. Verhouding van de vermoedelijke vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling, per COVID-19-periode per jaar¹¹

* noot: voor de periode van week 42-50 in 2020 ontbraken gegevens over de vorm van het huiselijk geweld in 175 casussen.

Over het algemeen is het aantal casussen in de regio Flevoland ten opzichte van het voorgaande jaar gedaald. Uit de figuur komt naar voren dat er tussen 2019 en 2020 lichte verschillen bestaan in de

⁹ Wanneer meerdere vormen in een casus voorkwamen, is daar als volgt mee omgegaan: (ex-)partnergeweld en kindermishandeling (1) als één categorie gaat boven kindermishandeling, kindermishandeling (2) gaat boven (ex-)partnergeweld, (ex-)partnergeweld (3) boven geweld tegen ouders, geweld tegen ouders (4) boven ouderengeweld, en ouderengeweld (5) boven andere problematiek (6).

¹⁰ Onder andere problematiek zijn 'huiselijk geweld overig' (geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd, waarbij huiselijk geweld verwijst naar de relatie tussen pleger en slachtoffer; bijvoorbeeld geweld tussen broer en zus) en 'andere problematiek dan huiselijk geweld of kindermishandeling' (alle andere problemen, en wordt alleen aangevinkt als geen van de andere vormen van toepassing is) samengevoegd.

¹¹ Voor de analyses zijn alle gegevens in 2019 en 2020 tot en met week 50 verwerkt.

verhouding van de verschillende vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling die vermoedelijk in een casus hebben plaatsgevonden. Vooral tijdens de eerste lockdown, maar ook in de periode daarna, is het aandeel casussen waarin vermoedelijk (ex-)partnergeweld en/of kindermishandeling voorkwam groter geworden. Geen noemenswaardige verschillen worden gevonden in de vormen geweld tegen ouders en ouderengeweld. De periode van de gedeeltelijke lockdown laat eveneens weinig verschillen zien in de vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling in 2019 en 2020, echter is dit mogelijk het gevolg van nog ontbrekende informatie voor die periode.

Onderzoekers: Veroni Eichelsheim, Anne Coomans, Arjan Blokland, Steve van de Weijer, Sjoukje van Deuren, Meintje van Dijk
Contactpersoon: Veroni Eichelsheim | VEichelsheim@nscr.nl | 06 4137 8828

NSCR

De Boelelaan 1077
1081 HV Amsterdam

Postadres

Postbus 71304
1008 BH Amsterdam

T 020 598 5239

E nscr@nscr.nl

www.nscr.nl

Het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (**NSCR**) is onderdeel van de institutenorganisatie van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (**NWO**).

